

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FBIH
SARAJEVO**

Ložionička 3, 71000 Sarajevo, Tel: + 387 (0)33 723 500, Fax: 716 400, www. saifbih.ba, e-mail: urrevfed@bih.net.ba, saifbih@saifbih.ba

**IZVJEŠĆE O REVIZIJI FINACIJSKIH IZVJEŠĆA
FEDERALNOG MINISTARSTVA OKOLIŠA I TURIZMA
ZA 2008.GODINU
Broj: 30 /09**

Sarajevo, travanj 2009. godine

**MENADŽMENTU
FEDERALNOG MINISTARSTVA OKOLIŠA I TURIZMA****NEOVISNO REVIZIJSKO MIŠLJENJE*****Predmet revizije***

Izvršili smo reviziju finansijskih izvješća **Federalnog ministarstva okoliša i turizma** za 2008. godinu (bilanca stanja na dan 31. prosinac 2008. godine i odgovarajućeg računa prihoda i rashoda, izvješća o izvršenju proračuna za godinu koja završava na taj dan) te reviziju usklađenosti poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima i pregleda značajnih računovodstvenih politika i drugih napomena uz finansijska izvješća.

Odgovornost menadžmenta

Ministar je odgovoran za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvješća sukladno posebnim propisima u Federaciji o računovodstvu i finansijskom izvješćivanju u javnom sektoru. Ova odgovornost obuhvata: osmišljavanje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvješća koje ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale uslijed korupcije i prevare, odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvene procjene koje su razumne u danim okolnostima. Ministar je također odgovoran za usklađenost poslovanja Ministarstva sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima na osnovu revizije. Reviziju smo izvršili u skladu Zakonom o reviziji institucija u FBiH ("Sl. novine FBiH", broj 22/06), INTOSAI revizijskim standardima i Međunarodnim standardima revizije. Ovi standardi nalažu da radimo u skladu sa etičkim zahtjevima i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijska izvješća ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, te da je poslovanje usklađeno sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Revizija uključuje provođenje postupaka u cilju pribavljanja revizorskih dokaza o usklađenosti poslovanja i o iznosima i objelodanjivanjima danim u finansijskim izvješćima. Izbor postupka je zasnovan na revizorskom prosuđivanju, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvješćima. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvješća, u cilju osmišljavanja revizorskih postupaka koji su odgovarajući u danim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o efektivnosti internih kontrola. Revizija također uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opće prezentacije finansijskih izvješća.

Smatramo da su pribavljeni revizorski dokazi dovoljni i odgovarajući i da osiguravaju osnovu za naše revizorsko mišljenje.

Kvalifikacija:

- 1. Nisu dosljedno primijenjene odredbe Zakona o javnim nabavama BiH, u dijelu primjene propisanog postupka nabave usluga za servisiranje i održavanje vozila, dijeljenja predmeta ugovora kod usluga štampanja i nabave stalnih sredstava, procjene vrijednosti ugovora kod nabave tonera i goriva, propisanog perioda od dostave obavijesti o izboru najpovoljnijeg ponuđača do zaključenja ugovora kod nabave kancelarijskog materijala i vozila, kao i objavljivanja obavijesti o dodjeli ugovora i izvještavanja Agencije za javne nabave za svaki postupak dodjele ugovora (točka 3.7. Izvješća);**
- 2. Nemogućnost potvrđivanja opravdanosti isplate naknade za rad komisija, iskazanog u iznosu od 113.031 KM, iz razloga: što se uposlenici Ministarstva angažiraju u radu komisija za poslove i zadatke, koji su definirani Pravilnikom o unutaršnjem ustrojstvu u okviru njihovih radnih mjesta, ne utvrđivanja roka za završetak poslova i zadataka, nemogućnosti potvrđivanja da su komisije radile van radnog vremena, kao i postojanja**

kriterija za utvrđivanje visine naknade članovima komisije i njihova usklađenost sa propisanom visinom. Dio izdataka za ove namjene u iznosu od 57.726 KM nije iskazan u skladu sa Zakonom o proračunima u FBiH (točka 3.4.1. Izvješća);

3. Nisu osigurana izvješća o utrošku sredstava, definirana programima utroška sredstava, od korisnika djela realiziranih Transfera za razvoj turizma i okoliša u FBiH, Transfer za zaštitu okoliša od značaja za FBiH i Transfer nižim nivoima vlasti koja bi potvrđivala da su odobrena sredstva i realizirana za namjene za koje su i odobrena (točka 3.5. Izvješća);

Mišljenje

Po našem mišljenju, osim za navedeno u prethodnom pasusu, financijska izvješća Federalnog ministarstva okoliša i turizma, po svim bitnim pitanjima, prikazuju istinito i objektivno, stanje imovine i obaveza na dan 31.12.2008.godine, rezultate poslovanja i izvršenja proračuna, za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa prihvaćenim okvirom financijskog izvješćivanja tj. Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnikom o financijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH.

Financijsko poslovanje Federalnog ministarstva okoliša i turizma tijekom 2008.godine, osim za napomene navedene u točki 1. i 2. prethodnog pasusu, je bilo u svim materijalno značajnim aspektima usklađeno sa važećom zakonskom regulativom.

Sarajevo, 20.04.2009. godine

Zamjenik generalnog revizora

Branko Kolobarić, dipl. oec.

Generalni revizor

Dr. sc. Ibrahim Okanović, dipl. oec.

SADRŽAJ

1.	UVOD	1
2.	PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE	1
2.1	Rezime danih preporuka	1
3.	NALAZI	2
3.1	Osvrt na preporuke iz prethodne revizije	2
3.2	Sistem internih kontrola	3
3.3	Proračun za 2008. godinu	4
3.4	Tekući rashodi	4
3.4.1	Naknade troškova uposlenih	4
3.4.2	Izdaci za materijal i usluge	5
3.5	Tekući transferi	6
3.6	Razvojni projekti	6
3.7	Primjena Zakona o javnim nabavama BiH.....	7
3.8	Imovina	8
4.	KOMENTAR	8
PRILOG BR. 1		1
Izvršenje proračuna Federalnog ministarstva okoliša i turizma na dan 31.12.2008. godine		1

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI FINACIJSKIH IZVJEŠĆA
FEDERALNOG MINISTARSTVA OKOLIŠA I TURIZMA
za 2008. godinu

1. UVOD

Federalno ministarstvo okoliša i turizma (u daljem tekstu Ministarstvo) utemeljeno je sukladno Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave («Sl. novine FBiH», broj 8/06) i počelo je s radom 1. ožujka 2006. godine. Ministarstvo vrši upravne, stručne i druge poslove iz nadležnosti Federacije BiH koji se odnose na: ekološku zaštitu zraka, vode i tla, izradu strategije i politike zaštite okoliša, standarde kvaliteta zraka, vode i tla, ekološko praćenje i kontrolu zraka, voda i tla, izradu strategije i politike razvoja turizma i ugostiteljstva, praćenje turističkih tokova na domaćim i inozemnim tržištima, usmjeravanje dugoročnog razvitka turizma u okviru cjelokupnog gospodarskog sustava i druge poslove utvrđene zakonom.

Unutarnje ustrojstvo i način rada Ministarstva utvrđeni su Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji broj: 01-02-1013/06-1 od 25.06.2007. godine, na koji je Vlada Federacije Bosne i Hercegovine je dala suglasnost, Odlukom V.broj: 450/2007 od 27.06.2007.godine.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji sistematizirano 86 izvršitelja, dok je broj zaposlenih u Ministarstvu na dan 31.12.2008. godine je bio 45. Proračunom za 2008. godinu odobrena su sredstva za 42 zaposlenika.

Sjedište Ministarstva je u Sarajevu, u ulici Alipašina broj 41.

2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su finacijska izvješća Ministarstva za 2008.godinu i usklađenost poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Cilj revizije finacijskih izvješća je omogućiti revizoru izražavanje mišljenje o finacijskim izvješćima koji su predmet revizije, tj. da li finacijska izvješća, u materijalno značajnom smislu, objektivno i istinito prikazuju finacijsko i materijalno stanje Ministarstva na dan 31.12.2008.godine, izvršenje proračuna za godinu koja se završava na taj dan, da li je poslovanje usklađeno sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima, da li je trošenje javnih sredstava namjensko, te da li su finacijska izvješća sačinjeni sukladno posebnim propisima o računovodstvu i finacijskom izvješćivanju u javnom sektoru.

Revizija je obavljena sukladno internim planskim dokumentima revizije, u razdoblju od prosinca 2008.godine do ožujka 2008. godine.

Obzirom da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sustavu i sustavu internih kontrola, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

Revizijom nije obuhvaćena revizija finacijskih izvješća razvojno investicionih projekata u nadležnosti Ministarstva već samo praćenje realizacije projekata i izvješćivanje. Također, kod Fonda za zaštitu okoliša, revizija se odnosila samo na nadzor nad radom Fonda.

2.1 Rezime danih preporuka

Izvršenom revizijom poslovanja Ministarstva za 2008.godinu konstatirani su određen propusti i nepravilnosti, a u cilju otklanjanja istih date su sljedeće preporuke:

Prilikom provođenja postupka nabave materijala, usluga i stalnih sredstava dosljedno primjenjivati odredbe Zakona o javnim nabavkama BiH.

Dosljedno primjenjivati Zakon o proračunima u FBiH, u dijelu stvaranja izdataka samo za namjene i do visine utvrđene u Posebnom dijelu proračuna.

Potrebno je dosljedno poštovati odredbe programa utroška sredstava i potpisanih ugovora sa korisnicima sredstava tekućih transfera za 2008. godinu u djelu podnošenja izvješća o namjenskom utrošku sredstava, kao i intenzivirati neposredni nadzor na terenu s ciljem provjere namjenskog utroška tih sredstava.

Izvršiti dopune Pravilnika o internoj kontroli u skladu sa Smjernicama za uspostavu i jačanje internih kontrola u dijelu jasnog definiranja kontrolnih postupaka, postupaka procjene rizika, informiranja, komunikacije i nadgledanja.

Osigurati od strane menadžmenta dosljednu primjenu svih pisanih procedura i pravila, praćenje sistema internih kontrola, radi prilagođavanja i unapređenja samog sistema internih kontrola poslovanja Ministarstva, kao i uspostavu kontrolnih aktivnosti u dijelu tekućih transfera.

Potrebno je dosljedno poštovati investicione planove kako bi se projekti financirani iz ovih sredstava i okončali u definiranom roku, te se ne bi stvarali nepotrebni izdaci, tj. plaćale kamate na ne povučena kreditna sredstva. Također, podnositi izvješća o realizaciji sredstava u rokovima definiranim Zakonom o izvršenju proračuna.

Prilikom imenovanja komisija i utvrđivanja visine naknade za rad članovima komisija, dosljedno primjenjivati Odluku o načinu obrazovanja i visini naknade za rad radnih tijela osnovanih od strane Vlade FBiH i rukovoditelja federalnih organa državne službe.

Nabavu uredskog namještaja iskazivati na propisanim pozicijama u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH.

Dosljedno primjenjivati zaključene ugovore o nabavi uredskog materijala, tonera i ketridža u pogledu poštovanja ugovorenih cijena, vrsta i količina roba, kao i uspostaviti kontrolu ispostavljenih računa.

Preispitati isplate naknada uposlenicima Ministarstva, članovima komisija za ocjenu studija utjecaja na okoliš, obzirom da su ovi poslovi Pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu definirani kao redovni poslovi Sektora za okolišne dozvole.

Potrebno je uspostaviti kontrolu utroška usluga reprezentacije u cilju transparentnog trošenja istih za obavljanje poslova i zadataka Ministarstva, kao i nadzor nad danim poklonima.

Popis stalnih sredstava vršiti u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnikom o popisu imovine, potraživanja i obveza u dijelu popunjavanja popisnih inventurnih lista s ciljem usuglašavanja stvarnog sa knjigovodstvenim stanjem stalnih sredstava.

Dosljedno primjenjivati Procedure o uvjetima i načinu korištenja službenih automobila, u cilju uspostave pouzdane kontrole utroška goriva.

3. NALAZI

3.1 Osvrt na preporuke iz prethodne revizije

Temeljem izvršene revizije finansijskih izvješća za 2008. godinu, te provjere da li se postupilo po preporukama danim nakon obavljene revizije finansijskih izvješća za 2007. godinu, konstatirali smo da je Ministarstvo u cijelosti postupilo po preporukama u dijelu donošenja Pravilnika o internim kontrolama, obračun i isplata naknade za odvojeni život sukladno Uredbi o naknadama i drugim materijalnim pravima koja nemaju karakter plaće, priznavanje naknada za korištenje mobilnih telefona sukladno Zaključku Vlade FBiH, utvrđeni su normativi za potrošnju goriva, ocjenjivanje djelatnika sukladno Pravilniku o ocjenjivanju rada državnih službenika i namještenika u organima državne službe u FBiH.

Ministarstvo nije postupilo po preporukama u dijelu:

- Dosljedne primjene Odluke o načinu obrazovanja i visini naknade za rad radnih tijela osnovanih od strane Vlade FBiH i rukovoditelja federalnih organa državne službe;
- Uspostavljanja transparentnog i namjenskog utroška proračunskih sredstava na ime reprezentacije;
- Dosljedne primjene Procedure o uvjetima i načinu korištenja službenih automobila;
- Osiguranje dokumentacije koja bi potvrđivala namjenski utrošak sredstava tekućih transfera;

Ministarstvo nije postupilo sukladno članku 16. Zakona o reviziji institucija u FBiH kojim je regulirana obveza revidiranih klijenata da u roku od 60 dana nakon dobivanja Izvješća o izvršenoj reviziji sačini prijedlog poduzetih mjera s ciljem prevladavanja konstatiranih nedostataka.

3.2 Sistem internih kontrola

Izvršena je procjena sistema internih kontrola kao procesa, koji je utemeljen i vođen od strane menadžmenta, a u cilju osiguranja razumnog uvjerenja vezano za efikasnost i uspješnost poslovanja, pouzdanost financijskog izvješćivanja, suglasnosti sa postojećim zakonima i propisima i zaštite imovine od neovlaštenog prisvajanja, korištenja ili otuđenja.

Odgovornosti i ovlaštenja uposlenih Ministarstva su razrađeni Pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu. Navedenim aktom sistematizirano je 86 izvršilaca, a na dan 31.12.2008.godine Ministarstvo je upošljavalo 45 uposlenika. Posljedica istog je formiranje značajnog broja komisija, za čiji rad su u najvećem broju angažirani uposlenici Ministarstva. U toku 2008.godine, menadžment je izvršio promjenu pojedinih rukovodećih državnih službenika – šefova odsjeka u cilju unapređenja efikasnosti obavljanja poslova i zadataka, obzirom da pojedini državni službenici, kako nam je ukazano od strane menadžmenta, nisu na zadovoljavajući način obavljali svoje poslove i zadatke. Navode menadžmenta nismo mogli potvrditi, jer su isti ocjenjeni kao izuzetno uspješni u obavljanju svojih poslova i zadataka za period 2007. i 2008. godine.

Pravilnik o internoj kontroli donesen je 29.04.2008.godine. Navedenim Pravilnikom nisu jasno definirani kontrolni postupci (upravljački, administrativni i računovodstveni), kao i postupci informiranja, komunikacije i postupci nadzora. Također, nisu definirani postupci procjene rizika, odnosno opći pregled podložnosti određene funkcije ili aktivnosti na greške, nepravilnosti, neovlaštenu upotrebu ili neodgovarajuće rezultate programa. Pravilnikom je potrebno utvrditi stupanj rizika (visok, srednji i nizak) po svim aktivnostima Ministarstva i predložiti eventualne mjere za sprečavanje neželjenih događanja.

Ministarstvo je u ranijem periodu u skladu sa Smjernicama za uspostavu i jačanje internih kontrola donijelo pisane procedure. Provedenom revizijom konstatirano je da Ministarstvo nije uspostavilo interne kontrole u dijelu tekućih transfera, koje bi osigurale dosljedno provođenje svih odredbi programa i načina uspostave nadzora na utroškom sredstava za ove namjene (točka 3.6.). Pored navedenog, utvrđeno je da se pojedine kontrole aktivnosti ne provode na način kako je to definirano pisanim procedurama, što je za posljedicu imalo nepravilnosti u dijelu provođenja nabava roba i usluga (točka 3.8.), kao i u dijelu kontrole utroška goriva (točka 3.5.2.) i provođenja popisa imovine (točka 3.9.). U 2008.godini donesen je novi Pravilnik o reprezentaciji i poklonima. Utvrdili smo da je istim predviđeno trošenje proračunskih sredstava na ime reprezentacije, za koje smatramo da ne predstavljaju izdatke za ove namjene. Tako su Pravilnikom predviđene isplate na ime „božićnica i prigodne isplate u povodu blagdana“, iako su izdaci za ove namjene definirane drugim propisima, koji reguliraju prava iz radnog odnosa i isti se planiraju i iskazuju na propisanim pozicijama za ove namjene. Također, predviđeno je „iznimno darivanje u novčanom obliku“, iako propisima kojima je regulirano izvršenje proračuna nije predviđen takav vid isplate. Navedenim Pravilnikom nije definiran iznos do kojeg se nešto smatra darom, niti je preciziran način na koji će se uspostaviti nadzor nad svim oblicima reprezentacije. Provedenom revizijom nismo mogli potvrditi da se nadzor provodi nad izdacima za reprezentaciju (točka 3.5.2.).

Na osnovu svega navedenog možemo zaključiti da Ministarstvo nije uspostavilo praćenje (monitoring) sistema internih kontrola radi izmjena, prilagođavanja ili unapređenja samog sistema, a koje će biti ugrađeno u redovno odvijanje poslovnih aktivnosti.

Izvršiti dopune Pravilnika o internoj kontroli u skladu sa Smjernicama za uspostavu i jačanje internih kontrola u dijelu jasnog definiranja kontrolnih postupaka, postupaka procjene rizika, informiranja, komunikacije i nadgledanja.

Osigurati od strane menadžmenta dosljednu primjenu svih pisanih procedura i pravila, praćenje sistema internih kontrola, radi prilagođavanja i unapređenja samog sistema internih kontrola poslovanja Ministarstva, kao i uspostavu kontrolnih aktivnosti u dijelu tekućih transfera.

3.3 Proračun za 2008. godinu

U Godišnjem iskazu o izvršenju proračuna za razdoblje 01.01.-31.12.2008. godine, iskazani su izdaci u iznosu od 16.223.306 KM, što u odnosu na operativni proračun predstavlja ostvarenje od 93,86 %. Najveće odstupanje izvršenja izdataka u odnosu na odobrena sredstva je iskazano na pozicijama tekućih transfera (661.311), ugovornih usluga (213.751) i izdaci za energiju (48.502).

Proračunom FBiH za 2008. godinu odobrena su sredstva Ministarstvu u iznosu od 18.519.515 KM, dok je iz tekuće pričuve Vlade FBiH odobren iznos od 1.008.938 KM. Pojedinačnim odlukama Vlade FBiH je izvršeno povećanje i smanjenje određenih pozicija što je u konačnici povećalo poziciju odobrenog proračuna za iznos 835.294 KM. Prema iskazu odgovorne osobe, od strane Federalnog ministarstva financija izvršeno je umanjeno zakonski odobrenog Proračuna u iznosu od 3.078.936 KM, a Ministarstvo ne raspolaže sa dokumentacijom koja potvrđuje navedeno umanjeno. (Prilog: Tabela 1.)

3.4 Tekući rashodi

3.4.1 Naknade troškova uposlenih

Ukupni neto izdaci za **naknade za rad komisija** su 113.031 KM. Dio izdataka u iznosu od 55.305 KM je iskazan na propisanoj poziciji za ove namjene, dok je dio evidentiran na poziciji ugovorenih usluga u iznosu od 57.726 KM iz razloga nedostatnih sredstava na poziciji naknada za rad komisija. Prema tome, Ministarstvo je stvorilo izdatke za ove namjene iznad visine utvrđene u posebnom dijelu proračuna.

Uvidom u dokumentaciju vezanu za isplatu naknada članovima komisija utvrdili smo nedosljednu primjenu Odluke o načinu obrazovanja i utvrđivanju visine naknade za rad radnih tijela osnovanih od strane Vlade FBiH i rukovoditelja federalnih organa državne službe (u daljem tekstu: Odluka Vlade) u dijelu propisivanja roka za izvršenje poslova i zadataka, zatim definiranja i primjene kriterija za utvrđivanje visine naknade za članove komisije, utvrđivanja visine naknade članovima komisije i tehničkoj osobi za komisije kojima je rok manji od 60 dana za obavljanje poslova i zadataka. U pojedinim slučajevima nismo mogli utvrditi da je komisija poslove i zadatke obavljala van radnog vremena. Također, nismo mogli potvrditi osnovanost isplate naknade članovima komisija, a poslovi i zadaci komisije su propisani Pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu u okviru radnog mjesta uposlenika – članova komisije.

Tako je, Rješenjem ministra imenovana stalna Komisija za izradu zakonskih i podzakonskih akata u oblasti turizma i ugostiteljstva. Navedenoj komisiji izvršena je isplata naknada i to temeljem Rješenja ministra od 26.06.2008.godine u iznosu od 700 KM po članu Komisije i tehničkoj osobi 210 KM, zatim rješenjem od 20.07.2008.godine u iznosu od 1.400 KM po članu komisije i tehničkoj osobi 700 KM. Nismo mogli potvrditi postojanje kriterija na osnovu kojih je vršena isplata naknade, kao ni visinu naknade za tehničko lice, obzirom da ista nije u skladu sa Odlukom Vlade. Također, nismo mogli potvrditi osnovanost same isplate članovima Komisije, uposlenicima Ministarstva, kojima je Pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu u opisu radnog mjesta definirano da predlažu i učestvuju u pripremi zakona i drugih propisa iz navedene oblasti. Isto tako je, angažiranim uposlenicima Ministarstva vršena isplata naknade za rad u komisijama za izradu radne verzije Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti zraka, iako su Pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu propisani navedeni poslovi. Navedenoj Komisiji je bio utvrđen rok od 30 dana, koji nije ispoštovan. Iz izvješća o radu nije vidljivo da je komisija radila van radnog vremena, a utvrđena visina naknade je iznad propisanog iznosa naknade kad je rok za učešće u radu komisije do 60 dana.

Članovima Komisije za izbor najpovoljnijih ponuda za aktivnosti vezane za organizaciju II eko kampa FBiH 2008.godine, koja je radila od 08.05.-13.06.2008.godine isplaćena naknada u iznosu od 1.200 KM, a tehničkoj osobi 420 KM, što nije u skladu sa Odlukom Vlade u dijelu utvrđivanja visine naknade članovima komisije i tehničkoj osobi.

Rješenjima ministra imenovane su dvije stalne komisije za provođenje nabave roba, usluga i ustupanja radova. Članovi komisije su isti uposlenici, samo je izvršena zamjena jednog člana i predsjednika komisije. Uvidom u dokumentaciju utvrdili smo da su u više navrata vršene isplate naknade za rad u imenovanim komisijama. Tako je članovima i tehničkoj osobi vršena isplata naknada i to: temeljem Rješenja ministra od 18.06.2008.godine u iznosu od 1.400 KM članovima i 420 KM tehničkoj osobi, Rješenjem od 20.11.2008.godine u iznosu od 400 KM, predsjedniku komisije, 300 KM članovima i tehničkoj osobi 250

KM, Rješenjem od 18.12.2008.godine članovima u iznosu od 500 KM i tehničkoj osobi 250 KM i Rješenjem od 29.12.2008.godine članovima u iznosu od 400 KM i tehničkoj osobi 200 KM. Na temelju prezentiranog ne možemo potvrditi postojanje kriterija za utvrđivanje visine naknada članovima i tehničkoj osobi, kao i utvrđivanja dinamika isplate.

Prema tome, provedenom revizijom nismo mogli potvrditi opravdanost ukupno iskazanih izdataka za ove namjene.

Dosljedno primjenjivati Zakon o proračunima u FBiH, u dijelu stvaranja izdataka samo za namjene i do visine utvrđene u Posebnom dijelu proračuna.

Prilikom imenovanja komisija i utvrđivanja visine naknade za rad članovima komisija i tehničkoj osobi, dosljedno primjenjivati Odluku o načinu obrazovanja i visini naknade za rad radnih tijela osnovanih od strane Vlade FBiH i rukovoditelja federalnih organa državne službe.

3.4.2 Izdaci za materijal i usluge

Izdaci za materijal i usluge u 2008. godini ostvareni su u iznosu od 1.751.310 KM, što u odnosu na odobrena sredstva od 2.040.470 KM predstavlja ostvarenje od 86 %.

Na poziciji **nabavke materijala** ukupno su iskazani izdaci u visini od 69.968 KM. Uvidom u račune nabavke kancelarijskog materijala i tonera utvrdili smo da u pojedinim slučajevima nisu poštovane ugovorene cijene, kao i da je vršena nabava uredskog materijala i tonera koji nisu bili predmet zaključenih ugovora. Na poziciji nabave materijala iskazna je nabavka uredskog namještaja u iznosu od 1.717 KM. Navedeni izdaci nisu iskazani na pozicijama izdataka za nabavku namještaja i stalnih sredstava, u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH.

Izdaci za usluge prijevoza izvršeni su u iznosu od 55.545 KM. Ministar je u cilju uspostave kontrole utroška goriva donio Rješenje kojim je imenovao namještenika za vršenje kontrole korištenja vozila i utroška goriva. Donesena je i Odluka o utvrđivanju normativa utroška goriva. Uvidom u dokumentaciju utvrdili smo da se od strane zaduženog namještenika dostavljaju mjesečni izvještaji, odnosno pregledi potrošnje goriva za svako vozilo, pređeni kilometri i prosječna potrošnja. Utvrdili smo da putni nalozi koji su podloga za sačinjavanje izvješća, u pojedinim slučajevima nisu u potpunosti popunjeni, na način kako je propisano Procedurama o uvjetima i načinu korištenja službenih automobila, u dijelu upisa svih relevantnih podataka u putni nalog, kao što su stanja brojila, relacija, osoba koja upravlja vozilom, evidencija utroška goriva, tako da nismo mogli potvrditi iskazane podatke u izvješćima o utrošku goriva, na što smo ukazali i prethodnom revizijom. Također, nismo mogli potvrditi da se vrši usklađivanje iskazanog stanja utroška goriva na putnim nalogima sa ispostavljenim računima od strane dobavljača goriva.

Izdaci za usluge reprezentacije iskazani su u iznosu od 55.016 KM. Uvidom u dokumentaciju utvrdili smo da uz pojedine račune na ime konzumacije jela i pića nema priložene specifikacije, niti se navode razlozi nastanka istih. Iz pojedinih računa nije vidljivo o kojoj vrsti usluga se radi. Vezano za kupovinu poklona, utvrdili smo da je na temelju zaključenog ugovora o nabavi monografija izvršena nabava u iznosu od 10.647 KM. Pojedinačna vrijednost monografija je od 94 KM – 234 KM. Ministar je donio Odluku o nabavi, kojom nije definirano u koje svrhe i za koje namjene se vrši nabava istih, samo je definirano da će monografijama raspolagati ministar prema odredbama Pravilnika o reprezentaciji i poklonima. Provedenom revizijom nismo mogli potvrditi da je raspolaganje monografijama izvršeno u skladu sa navedenim Pravilnikom, odnosno da je uspostavljen adekvatan sustav nadzora. Na osnovu svega navedenog, nismo mogli potvrditi opravdanost nastalih izdataka reprezentacije.

Izdaci za ugovore o djelu su iskazani u iznosu od 438.016 KM i većim djelom se odnosi na izdatke rada komisija koje su radili na ocjenama studija utjecaja na okoliš kod izdavanje okolišnih dozvola. Komisije se formiraju pored djelatnika Ministarstva i od vanjskih suradnika sa liste eksperata izabranih po javnom pozivu. Provedenom revizijom se ne može potvrditi osnovanost isplate naknade članovima komisija iz reda Ministarstva obzirom da su Pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu ovi poslovi predviđeni kao redovni poslovi Sektora za okolišne dozvole.

Nabavu uredskog namještaja iskazivati na propisanim pozicijama u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH.

Dosljedno primjenjivati zaključene ugovore o nabavi uredskog materijala, tonera i ketridža u pogledu ugovorenih cijena, vrsta i količina roba. Osigurati kontrolu ispostavljenih računa u cilju poštivanja odredbi ugovora.

Dosljedno primjenjivati Procedure o uvjetima i načinu korištenja službenih automobila, u cilju uspostave pouzdane kontrole utroška goriva.

Potrebno je uspostaviti kontrolu utroška usluga reprezentacije u cilju transparentnog trošenja istih za obavljanje poslova i zadataka Ministarstva, kao i nadzor nad danim poklonima.

Preispitati isplate naknada uposlenicima Ministarstva članovima komisija za ocjenu studija utjecaja na okoliš obzirom da su ovi poslovi Pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu definirani kao redovni poslovi Sektora za okolišne dozvole.

3.5 Tekući transferi

Tekući transferi ministarstva su iskazani u iznosu od 11.557.797 KM, što u odnosu na ukupno odobrena sredstva Operativnim proračunom od 12.219.209 KM predstavlja ostvarenje od 94,59%. Transfer za razvoj turizma i okoliša u FBiH, Transfer za zaštitu okoliša od značaja za FBiH, Transfer nižim nivoima vlasti i Transfer za sanaciju korita i vodopada Plive – Jajce su realizirani temeljem programa utroška sredstava koje je usvojila Vlada FBiH, dok su ostali transferi (Transfer za izradu projektne dokumentacije Neum, Transfer za pokretanje ustanove Nacionalni park Una, Međunarodni simpoziji turizma, Transfer za rad međuentitetskih tijela za okoliš, Eko kamp Federacije i Transfer za preventivna sredstva za accidente u okolišu) realizirani temeljem pojedinačnih odluka ministra.

Transfer za razvoj turizma i okoliša u FBiH (5.470.000 KM) i Transfer za zaštitu okoliša od značaja za FBiH (778.918 KM) su realizirani temeljem javnog poziva za odabir korisnika, dok su za **Transfer nižim nivoima vlasti (3.566.543 KM)** usvojenim Programom utroška sredstava definirani korisnici sredstava. Sa svim korisnicima transfera su potpisani ugovori u kojima je definirana obveza korisnika sredstava da u utvrđenom roku dostavi Ministarstvu izvješće o namjenskom utrošku sredstava. Uvidom u podnijeta izvješća o utrošku sredstava je utvrđeno da je relativno mali broj korisnika dostavio izvješće. Programima utroška sredstava je predviđeno da će Ministarstvo također putem vršenja neposrednog nadzora na terenu provjeravati namjenski utrošak sredstava. Uvidom u pregled izvršenih neposrednih nadzora realizacije tekućih transfera za 2008. godinu je utvrđeno da je isti vršen u relativno malom opsegu. Temeljem navedenog može se zaključiti da Ministarstvo nije osiguralo dokumentaciju (dostavljena izvješća o utrošku sredstava korisnika i zapisnici o izvršenom nadzoru) koja bi potvrđivala da su odobrena sredstva za tekuće transfere i realizirana za namjene za koje su i odobrena.

Potrebno je dosljedno poštovati odredbe programa utroška sredstava i potpisanih ugovora sa korisnicima sredstava tekućih transfera za 2008. godinu u djelu podnošenja izvješća o namjenskom utrošku sredstava.

Potrebno je intenzivirati neposredni nadzor na terenu s ciljem provjere namjenskog utroška sredstava tekućih transfera za 2008. godinu kako je to programima utroška sredstava i predviđeno.

3.6 Razvojni projekti

U nadležnost Ministarstva egzistiraju Projekt upravljanja čvrstim otpadom – osnovni kredit BOS 3672-0 BOS i Projekt upravljanja čvrstim otpadom – dodatni kredit 3672-1 BOS, a u pripremi su Projekt upravljanja čvrstim otpadom – II Faza SWMP II i Projekt šumska i planinska zaštićena područja – 39952 BA.

Projekt upravljanja čvrstim otpadom – osnovni kredit se financira iz kreditnih sredstava po supsidijarnom kreditnom sporazumu broj 01-2466-6/02 od 04.10.2002. godine između Svjetske banke – Međunarodne asocijacije za razvoj i Bosne i Hercegovine. Ukupna vrijednost Projekta je predviđena u iznosu od 27.656.819 KM, od čega se na kreditna sredstva odnosi 23.705.846 KM, a na sredstva Proračuna FBiH 3.950.973 KM. Aneksom ugovora sa Svjetskom bankom je definiran rok za završetak programa 30.11.2009. godine. Implementaciju projekta provode regionalne deponije (Tuzla, Zenica, Sarajevo i Bihać), a nadzor vrši Sektor za realizaciju projekata ovog Ministarstva. Sa svim regionalnim deponijama su potpisani

sporazumi (u ime Federacije ugovore potpisalo Federalno ministarstvo financija a provedba istih je u nadležnost ovog Ministarstva) čiji su sastavni dijelovi implementacijski planovi, kao i planovi otplate kredita. Uvidom u izvješća o realizaciji pojedinačnih sporazuma sa regionalnim deponijima je utvrđeno da su regionalne deponije Sarajevo i Zenica većim dijelom realizirale odobrena sredstva dok to nisu učinile regionalne deponije Tuzla i Bihać. Ovo je značajno obzirom da je kreditnim sporazumom sa Svjetskom bankom definirana obveza plaćanja kamata i na ne povučena sredstva. Uvidom u sačinjene preglede realizacije projekata, a uzimajući u obzir rok završetka projekta i iznos nerealiziranih sredstava, ne može se potvrditi da će se aktivnosti na izgradnji regionalnih deponija u regijama Tuzla i Bihać i okončati i da će se odobrena kreditna sredstva i realizirati za namjene za koje su i odobrene.

Provedenom revizijom je utvrđeno da se Ministarstvo također nije pridržavalo rokova za podnošenje izvješća Ministarstvu financija u svezi realizacije razvojno investicionih projekata, kako je to definirano člankom 44. Zakona o izvršenju proračuna za 2008. godinu, kao ni Zaključka Vlade FBiH broj: 849/08 u djelu izvješćivanja o problemima koji se javljaju u implementaciji projekata.

Potrebno je dosljedno poštovati investicione planove kako bi se projekti financirani iz ovih sredstava i okončali u definiranom roku, te se ne bi stvarali nepotrebni izdaci, tj. plaćale kamate na ne povučena kreditna sredstva.

Potrebno je dosljedno poštovati odredbe Zakona o izvršenju proračuna u FBiH u djelu redovitog podnošenja izvješća o realizaciji razvojno investicionih projekata, kao i izvješćivati Ministarstvo financija o problemima u implementaciji projekata sukladno Zaključku Vlade FBiH broj 849/08.

3.7 Primjena Zakona o javnim nabavama BiH

Uvidom u dokumentaciju vezano za provođenja postupka **nabavke roba i usluga**, utvrdili smo nedosljednu primjenu člana 6., 39. i 46. Zakona o javnim nabavama BiH, i to:

- **Primjene propisanog postupka nabave** kod nabave usluga za servisiranje i održavanje vozila. Proveden je postupak konkurentskog zahtjeva za dostavu ponuda. Iako su dostavljene samo dvije odgovarajuće ponude, a samim tim nisu ispunjeni propisani uvjeti, ugovor je zaključen sa ponuđačem koji je ponudio nižu cijenu norma sata. Ukupno iskazani izdaci za ove namjene iznosili su 48.573 KM, tako da je Ministarstvo bilo u obvezi provesti otvoreni postupak nabavke.
- **Dijeljenja predmeta ugovora** za nabavu uslugu štampanja, koje su izvršene u iznosu od 65.827 KM. Utvrdili smo da je nabavu istih zaključeno više ugovora, provođenjem postupaka konkurentskog zahtjeva za dostavu ponuda i direktnih sporazuma.
- **Propisanog perioda od dostave obavještenja o izboru ponuđača do zaključenja ugovora**, kod provođenja postupka dodjele ugovora za nabavu kancelarijskog materijala. Ministar je donio Odluku o odobravanju zaključenja ugovora 13.06.2008.godine, obavještenje o izboru najpovoljnijeg ponuđača je dostavljeno je 18.06.2008.godine, a ugovor je zaključen 23.06.2008.godine, tako da nije ispoštovan propisani period od 15 dana,
- **Procjene vrijednosti ugovora**, tako da je za nabavu tonera i ketridža zaključen ugovor na iznos od 6.656 KM, a izdaci za nabavu istih izvršeni su u iznosu preko 30.000 KM. Za nabavu goriva zaključen je ugovor na iznos od 29.820 KM, a izdaci su izvršeni u iznosu od 55.545 KM.

Ministarstvo je donijelo plan **nabave stalnih sredstava** 05.03.2008.godine. Uvidom u dokumentaciju vezano za nabavu stalnih sredstava utvrdili smo nedosljednu primjenu članka 6. Zakona o javnim nabavama BiH, a vezano za **dijeljenja predmeta ugovora**, što je za posljedicu imalo primjenu neodgovarajućeg postupka nabave i to kod nabavke kompjuterske opreme, opreme za prijenos podataka i glasa i namještaja, tako je:

Nabava kompjuterske opreme iskazana je u iznosu od 77.952 KM. Ministarstvo je provođenjem konkurentskog zahtjeva za dostavu ponuda bez objave, zaključilo ugovore za nabavu kompjuterske opreme i to: 18.06.2008.godine u iznosu od 16.310 KM, 04.07.2008.godine u iznosu od 12.836 KM 04.08.2008.godine u iznosu od 34.766 KM. Također utvrdili smo da je za nabavu kompjuterske opreme zaključen i ugovor putem direktnog sporazuma.

Nabava opreme za prijenos podataka i glasa iskazana je u iznosu od 7.298 KM. Uvidom u dokumentaciju utvrdili smo da je vršena nabava mobitela putem direktnih sporazuma i konkurentskim zahtjevom za dostavu ponuda.

Nabava namještaja iskazana je u iznosu od 6.306 KM. Putem provođenja postupka direktnog sporazuma zaključena su dva ugovora za nabavu namještaja.

Prilikom provođenja nabave dva vozila putem otvorenog postupka, ministar je 03.06.2008.godine donio Odluku o odobravanju zaključivanja ugovora za dva lota. Obavijest o dodjeli ugovora ponuđačima je dostavljena 10.06.2008.godine. Na ugovoru se ne navodi datum zaključenja ugovora, a računi-otpremnice su datirani 23.06.2008.godine. Iz navedenog je vidljivo da se Ministarstvo nije pridržavalo proteka zakonskog perioda od 15 dana od datuma kad su ponuđači obaviješteni do zaključenja ugovora. Također, na poziciji nabave vozila iskazana je nabava dodatne opreme za vozilo u iznosu od 5.245 KM bez provođenja postupka nabave u skladu sa Zakonom o javnim nabavama BiH.

Ministarstvo je implementiralo određene projekte iskazane na pozicijama **tekućih i kapitalnih transfera**. Uvidom u dokumentaciju utvrđena je nedosljedna primjena Zakona o javnim nabavama BiH, u djelu **dijeljenja predmeta ugovora**, kod realizacije tekućeg transfera Izrada projektne dokumentacije za Neum u iznosu od 88.428 KM, tako da je isti realiziran kroz 3 konkurentna postupka.

Ministarstvo nije vršilo izvještavanje Agencije za javne nabavke vezano za svaki postupak dodjele ugovora za nabavu roba, usluga i stalnih sredstava, niti je vršena objava dodjele ugovora putem otvorenog postupka u „Službenom glasniku“.

Prilikom provođenja postupka nabave materijala, usluga i stalnih sredstava dosljedno primjenjivati odredbe Zakona o javnim nabavkama BiH.

3.8 Imovina

Ministar je donio Rješenje o vršenju redovitog popisa osnovnih sredstava, sitnog inventara, novčanih sredstava, obveza i potraživanja na dan 31.12.2008.godine. Pravilnikom o popisu imovine, potraživanja i obveza definirano je da komisija vrši prirodni popis svakog pojedinog sredstava, a popisne inventurne liste predstavljaju temelj za usklađivanje stvarnog stanja sa knjigovodstvenim stanjem. Uvidom u dokumentaciju utvrdili smo da je Komisija izvršila prirodni popis na temelju listi sredstava iz pomoćne evidencije. Međutim, nismo mogli potvrditi da je izvršeno usklađivanje stvarnog stanja stalnih sredstava sa knjigovodstvenim, obzirom da komisija nije sačinila popisne inventurne liste u kojima bi se iskazalo stanje po popisu i knjigovodstveno stanje, te na istim iskazali eventualni manjkovi ili viškovi.

Popis stalnih sredstava vršiti u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnika o popisu imovine, potraživanja i obaveza u dijelu popunjavanja popisnih inventurnih lista s ciljem usuglašavanja stvarnog sa knjigovodstvenim stanjem stalnih sredstava.

4. KOMENTAR

U ostavljenom roku, Federalno ministarstvo okoliša i turizma se dopisom broj 03-14-74/09 od 05.05.2009. godine očitovalo na Nacrt izvješća o izvršenoj reviziji finansijskih izvješća za 2008. godinu. U dostavljenom očitovanju date su primjedbe i obrazloženja vezano za dio nalaza u naprijed navedenom Nacrtu izvješća. Dostavljene primjedbe nisu prihvaćene iz razloga što nisu dana adekvatna obrazloženja, odnosno nije prezentirana relevantna dokumentacija temeljem koje bi se izmijenili nalazi u Izvješću.

Direktor Sektora za reviziju budžeta FBiH
i korisnika budžeta FBiH:

Munib Ovčina, dipl. oec.

Voda tima:
Danko Buhač, dipl.oec

Član tima:
Azra Delić, dipl.oec

Prilog br. 1.
Izvršenje proračuna Federalnog ministarstva okoliša i turizma na dan 31.12.2008. godine

u KM

Red. broj	Vrsta Rashoda	Budžet za 2008. godinu	Tekuća rezerva u 2008. Godini	Zakonska preraspodjela sredstava	Budžet za 2008. sa zakonskim izmjenama ¹ (od 3 do 5)	Smanjenje zakonskog budžeta ²	Operativni budžet za 2008. g. ³ (od 6 do 7)	Izvršenje Budžeta za 2008. godinu	Izvršenje Budžeta za 2007. godinu
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
I	Tekući izdaci	3.064.862	1.008.938	-275.804	3.797.996	-41.897	3.756.099	3.400.227	1.886.075
1.	Bruto plate zaposlenih	772.939	527.061	-146.270	1.153.730		1.153.730	1.145.146	753.161
2.	Naknade troškova zaposlenih	229.403	320.597	-118.641	431.359		431.359	377.226	314.349
3.	Doprinosi poslodavca	88.220	61.280	-18.959	130.541		130.541	126.544	83.491
4.	Putni troškovi	170.000			170.000		170.000	170.000	88.304
5.	Izdaci za energiju	70.000		-20.000	50.000		50.000	1.498	0
6.	Izdaci za komunalne usluge	90.000			90.000		90.000	85.205	52.503
7.	Nabavka materijala	70.000			70.000		70.000	69.968	69.703
8.	Izdaci za usluge prevoza i goriva	70.000			70.000		70.000	63.500	30.792
9.	Unajmljivanje imovine i opreme	21.000		-5.000	16.000		16.000	4.382	2.404
10.	Izdaci za tekuće održavanje	30.000		25.000	55.000		55.000	51.041	22.705
11.	Osiguranje i bankarske usluge	20.000			20.000		20.000	19.998	8.639
12.	Ugovorene usluge	1.433.300	100.000	8.066	1.541.366	-41.897	1.499.469	1.285.719	460.024
II	Tekući grantovi	13.924.367		1.111.098	15.035.465	-2.816.256	12.219.209	11.557.898	6.585.714
1.	Subvencije javnim preduzećima	13.924.367		1.111.098	15.035.465	-2.816.256	12.219.209	11.557.898	6.585.714
III	Kapitalni grantovi	275.286			275.286	-561	274.725	274.725	
1.	Grantovi drugim nivoima vlasti	275.286			275.286	-561	274.725	275.725	
III	Kapitalni izdaci	1.255.000			1.255.000	-220.222	1.034.778	990.455	330.796
1.	Nabavka opreme	255.000			255.000		255.000	226.552	89.596
2.	Nabavka stalnih sredstava u obliku prava	1.000.000			1.000.000	-220.222	779.778	763.903	241.200
IV	SVEUKUPNO	18.519.515	1.008.938	835.294	20.363.747	-3.078.936	17.284.811	16.223.305	8.802.585
	Broj zaposlenih		42					45	41

¹ Proračun za 2008. godinu sa izmjenama koje su propisane Zakonom o izvršenju proračuna za 2008. godinu (Odluke Vlade FBiH i Rješenja Federalnog ministarstva financija)

² Smanjenje zakonskog Proračuna izvršeno od strane Federalnog ministarstva finansija

³ Ukupno operativni proračun Ministarstva na dan 31.12.2008. godine